

ARKEOLOGGRUPPEN AB RAPPORT 2018:47

ARKEOLOGISK UNDERSÖKNING
I FORM AV SCHAKTNINGSÖVERVAKNING

Kabelschakt i Råby-Rekarne, Eskilstuna

Råby-Rekarne 7:1 (L1984:9275), och Råby-Rekarne 64:1 (L1984:9640)

Råby Rekarne socken

Eskilstuna kommun

Södermanland

Erica Strengbom

ARKEOLOGGRUPPEN I ÖREBRO AB
Radiatorvägen 11 702 27 Örebro
Telefon 019-60904 10

www.arkeologgruppen.se
arkeologgruppen@arkeologgruppen.se

Översigtskarta över Södermanlands län med platsen
för Råby-Rekarne markerat i rött.

© 2018 Arkeologgruppen AB

Arkeologgruppen rapport 2018:47

Författare Erica Strengbom

Grafisk form Nina Balknäs@Högtorps Diverse

Omslagsfoto Schaktning i delområde 2, sett från väster.

Foto Arkeologgruppen AB om inte annat anges i figurtexten.

Kartor ur allmänt kartmaterial, © Lantmäteriet Dnr R50223371_180001

ARKEOLOGGRUPPEN AB RAPPORT 2018:47

ARKEOLOGISK UNDERSÖKNING
I FORM AV SCHAKTNINGSÖVERVAKNING

Kabelschakt i Råby-Rekarne, Eskilstuna

Råby-Rekarne 7:1 (L1984:9275), och Råby-Rekarne 64:1 (L1984:9640)

Råby Rekarne socken

Eskilstuna kommun

Södermanland

Erica Strengbom

Lst dnr 431-4002-2018

Tekniska och administrativa uppgifter

Län	Södermanland
Kommun	Eskilstuna
Landskap	Södermanland
Socken	Råby-Rekarne
Fstighet	Råby-Ökna 1:5, Råby Kolsta 3:3
Fornlämningsnummer	Råby-Rekarne 7:1 (L1984:9275) Råby-Rekarne 64:1 (L1984:9640)
Lämningsstyp	Gravfält, stensättning
Datering	Bronsålder, järnålder

Typ av undersökning	Undersökning i form av schaktningsövervakning
Länsstyrelsens beslutsdatum	2018-06-26
Länsstyrelsens diarienummer	431-4002-2018
Arkeologgruppens projektnummer	Ag2018_51

Projektledare	Erica Strengbom
Fältpersonal	Erica Strengbom

Undersökningstid	2018-08-20 till 2018-09-17
Undersökt yta	270 löpmeter, 72 kvadratmeter
Inmätningsteknik	Handhållen GPS
Koordinatsystem	SWEREF 99 TM
Höjdsystem	RH 2000

Arkiv

Arkivmaterial förvaras tillsvidare hos Arkeologgruppen AB.

Digitalt arkiv

Digitala data förvaras tillsvidare hos Arkeologgruppen AB.

Fynd

Inga fynd tillvaratogs.

Innehållsförteckning

Sammanfattning	5
Inledning	5
Bakgrund och kulturmiljö.....	7
Syfte och frågeställningar	8
Metod	8
Resultat.....	9
Område 1, Råby-Rekarne 7:1	9
Område 2, Råby-Rekarne 64:1	12
Tolkning.....	12
Utvärdering av resultaten i förhållande till undersökningsplanen	13
Referenser	14
Tryckta källor	14
Webbmaterial	14
Bilagor	15
<i>Bilaga 1. Schakttabell</i>	15

Figur 1. Karta över Råby-Rekarne med den aktuella undersökningsplatsen markerad med svart. Skala 1:250 000.

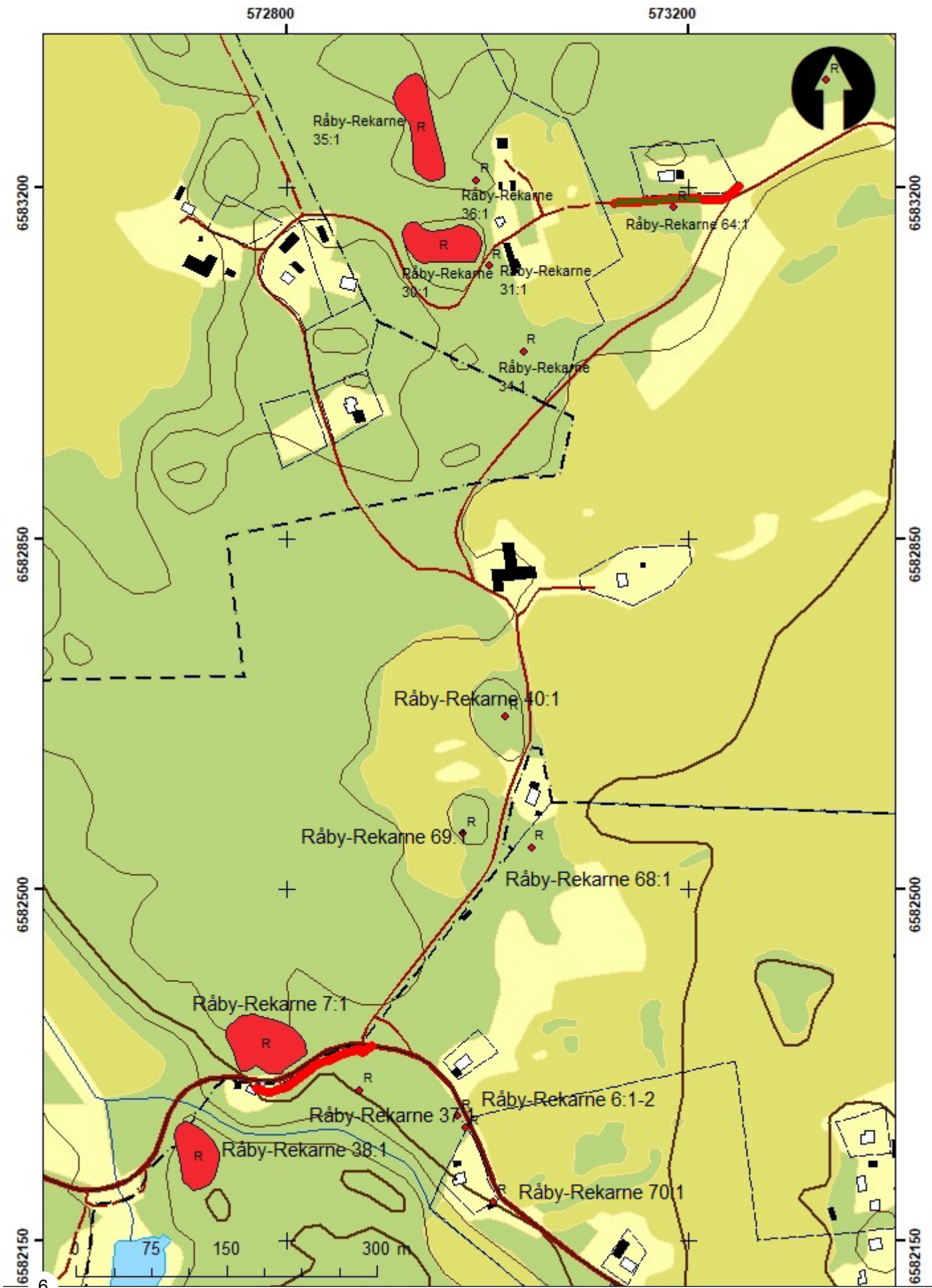
Sammanfattning

Under fyra dagar i augusti och september månad 2018 utförde Arkeologgruppen i Örebro AB en arkeologisk undersökning i form av schaktningsövervakning inom fornlämningsområdet för Råby-Rekarne 7:1 (L1984:9275) och Råby-Rekarne 64:1 (1984:9640) i Råby-Rekarne socken väster om Eskilstuna. Fornlämningarna består av ett gravfält (Råby-Rekarne 7:1) och en stensättning (Råby-Rekarne 64:1). Den arkeologiska schaktningsövervakningen utfördes i samband med nedläggning av elkabel längs de vägsträckor som löper förbi fornlämningarna. Två sträckor om 150 respektive 120 meter övervakades. Inget av antikvariskt intresse påträffades. Den centrala delen av schaktet i område 2 var stört av en nedplöjd fiberkabel.

Inledning

Abeka El & Kraftanläggningar AB gräver ner elkablar och bygger nätstationer och fått tillstånd av Länsstyrelsen i Södermanlands län till markingrepp inom fornlämningsområden till fornlämningarna Råby-Rekarne 7:1 och Råby-Rekarne 64:1. Arkeologgruppen AB fick uppdraget att genomföra en arkeologisk undersökning i form av schaktningsövervakning. Fältarbetet utfördes av Erica Strengbom under fyra dagar i augusti och september 2018. Beslut i ärendet fattades den 26 juni år 2018 av Länsstyrelsen i Södermanlands län (dnr 431-4002-2018).

Under tiden för skrivandet av denna rapport har Riksantikvarieämbetet övergått till Fornreg, varför fornlämningar nedan benämns med både de gamla RAÄ-numren och de nya lämningsnumren.

Figur 2. Omgivningen kring undersökningsområdena med registrerade fornlämningar. Skala 1:5 000.

Bakgrund och kulturmiljö

Figur 3. Den nyupptäckta stensättningen med mittblock. Sedd från nordöst.

Råby-Rekarne socken ligger väster om Eskilstuna. Socken består av slättbygd omgiven av småkuperad skogsbygd. Namnet Råby är en omvandling av det medeltida Thra som betyder trångt passage i ett vattendrag. Vattendraget som syftas till, den så kallade Apalsjökanalen ligger väster om undersökningsområde 1. År 1885 tillkom häradsnamnet Rekarne för att särskilja från Råby-Rönö.

Sammanlagt finns 386 registrerade fornlämningar i socknen varav de allra flesta består av stensättningar, men det finns också högar, rösen och skärvstenshögar samt två fornborgar (Råby-Rekarne Lokalhistoriska sällskapet i norra Södermanland årsbok 1992).

I undersökningsområdenas närhet finns fornlämningar i form av gravfält, stensättningar och en skärvstenshöga.

Cirka 90 meter öster om undersökningsområde 1, finns två registrerade stensättningar (Råby-Rekarne 6:1/L1984:9865 och 6:2/L1984:9864) och cirka 30 meter söder om undersökningsområde 1 ligger en stensättning som i Fornsök/Fornreg är registrerad som Råby-Rekarne 37:1 (L1984:9565).

Norr om undersökningsområdet ligger Råby-Rekarne 7:1 som är ett gravfält bestående av tio fornlämningar i form av ett röse och nio runda stensättningar. Röset är tydligt skadat av den bruksväg som löper parallellt med undersökningsområdet. Längs vägens södra kant ligger en stor mängd

röjda stenar och större block som sannolikt röjts i samband med vägbygget. Söder om gravfältets västra del, på en gårdstomt, upptäcktes i samband med schaktningsövervakningen ytterligare en stensättning som är rapporterad till FMIS/Fornreg (registrerad under gravfält Råby-Rekarne 7:1 /L1984:9275).

Söderut ligger ytterligare ett gravfält (Råby-Rekarne 38:1/L1984:9566) som består av sex runda stensättningar. Mellan de båda undersökningsområdena finns tre registrerade stensättningar (Råby-Rekarne 40:1/L1984:9026 69:1 L1984:9048 och 68:1 L1984:9102). Cirka 15 meter från undersökningsområde 2 ligger stensättningen Råby-Rekarne 64:1/L1984:9640 och cirka 160 meter sydväst om undersökningsområde 2 ligger en skärvstenshög (Råby-Rekarne 34:1/L1984:3977).

Västerut vid gården Fridhem finns två registrerade gravfält. Det norra gravfältet består av 10 runda stensättningar och är registrerat i Fornsök/Fornreg som Råby-Rekarne 35:1/L1984:9562. Söderut ligger gravfält 30:1/L1984:9859) bestående av 11 runda stensättningar. I området finns också två ensamliggande stensättningar registrerade som Råby-Rekarne 36:1/L1984:9564 och Råby-Rekarne 31:1/L1984:9271.

Syfte och frågeställningar

Syftet med den arkeologiska undersökningen i form av schaktningsövervakning var att övervaka schaktningen, då det inom området bedömdes som möjligt att fler fornlämningar kunde finnas dolda under markytan samt att löpande undersöka och dokumentera de delar av fornlämningen som berördes och tillvarata fynd.

Metod

Undersökningen utfördes med en grävmaskin som hade en skopa med en skopbredd på cirka 0,6 meter. Schaktet grävdes skiktvis ned till orörd mark. Schaktet mättes in med handhållen GPS och ArcMap 10.3.1 användes för redigering och kartproduktion. Den skriftliga dokumentationen bestod av en övergripande schaktbeskrivning. Översiktsfotografier togs också av ytan och det grävda schaktet.

Resultat

Schaktningsövervakningen utfördes i två etapper. Område 1 grävdes i augusti 2018 och i september samma år grävdes område 2.

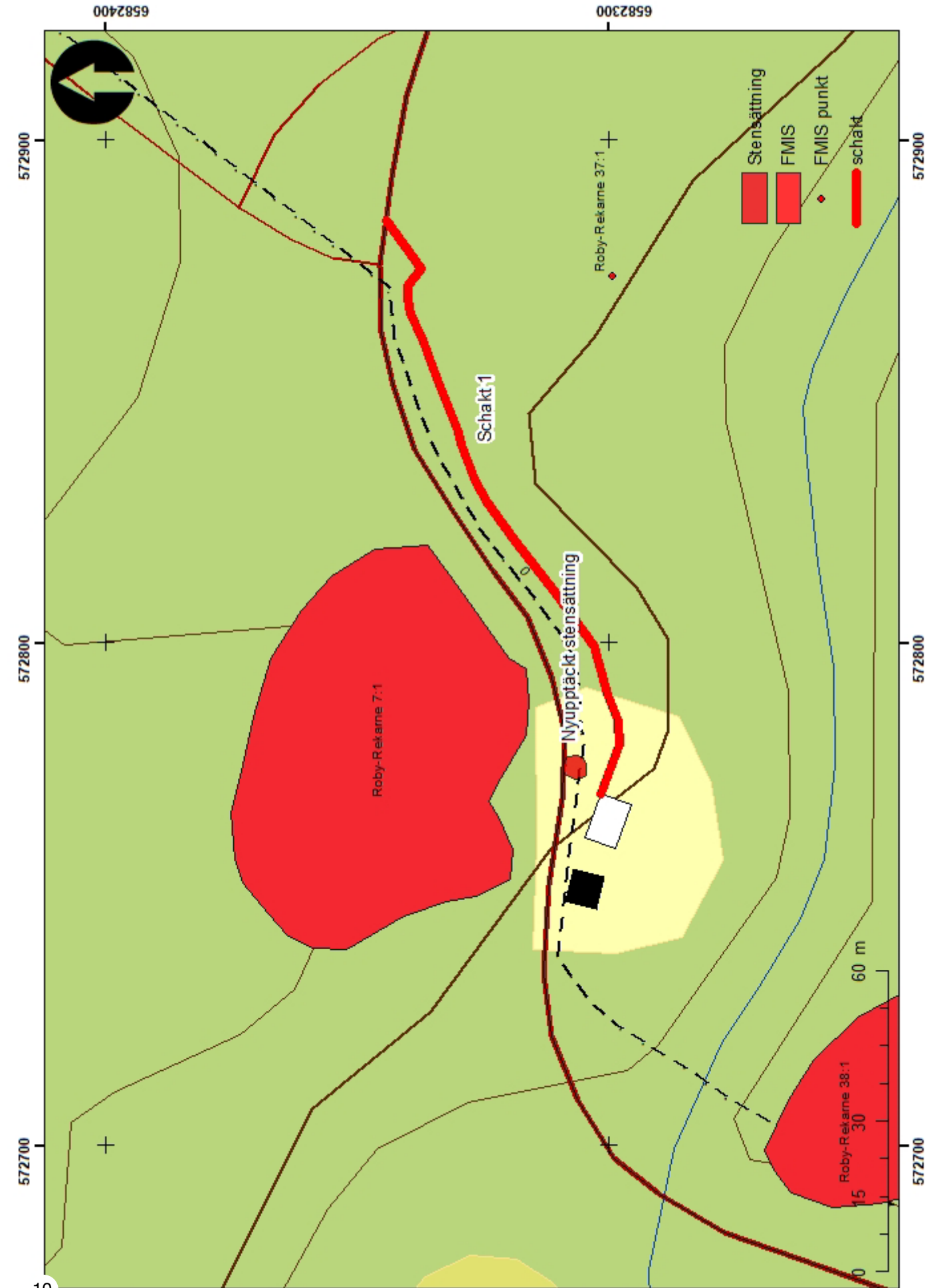
Område 1, Råby-Rekarne 7:1

Längs den sträcka som berördes av schaktning för elkabeln i område 1 övervakades en sträcka på cirka 150 meter förbi fornlämningarna stensättningen Råby-Rekarne 37:1 och gravfältet Råby-Rekarne 7:1. Schaktet grävdes i skogsmark parallellt med landsvägen. Djupet på schaktet varierade från 0,70–0,90 meter. Schaktet grävdes från en blockig moränrygg i nordöst via en sank svacka för att i väster övergå till ytterligare en moränrygg. Den sista delsträckan i väster grävdes i tomtmark, där kabeln ska anslutas till torpet Strömstugan.

Norr om landsvägen på moränryggen ligger det registrerade gravfältet Råby-Rekarne 7:1, med ett röse i krönläge. Röset är skadat och skuret av landsvägen i söder. I höjd med gravfältet låg längs vägkantens södra kant en stor mängd röjningssten och stora stenblock uppdragna. Dessa stenblock har troligtvis hamnat i vägkanten då man anlade vägen och många av de stenar som ligger längs vägen kan komma från röset.

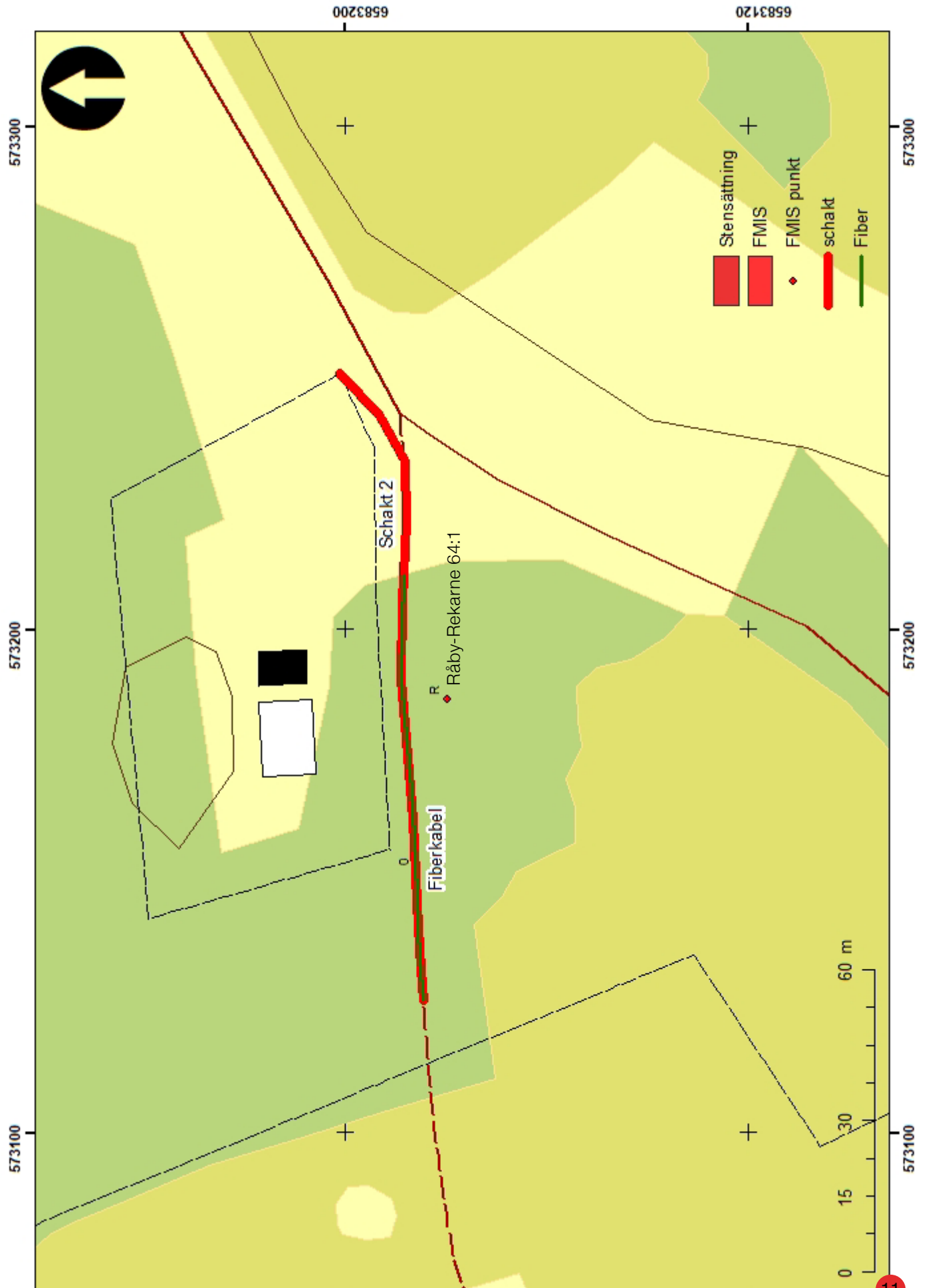
Schaktet grävdes i kanten av röjningsstenarna, men det fanns inga spår av konstruktioner, gravgömmor eller brandlager som skulle tyda på att det finns flera gravar under röjningsstenarna. Vid schaktning på tomten vid torpet Strömstugan var marken jämn och uppfylld med sten, tegel och mörkbrun sandig silt. I utfyllnadslagret fanns fynd av klart planglas, järnskrot, tegelpannor och 1900-talsporslin.

I tomtens nordöstra del, vid vägkanten cirka fem meter från schaktningsområdet, upptäcktes i samband med schaktningsövervakningen en tidigare oregistrerad stensättning. Stensättningen var rund och mätte cirka 5 meter i diameter med en mittsten och kantkedja. Stensättningen är idag beväxt med trädgårdsväxter, björk och en mindre gran. Den nyupptäckta stensättningen är registrerad i Fornsök/Fornreg som del av gravfältet Råby-Rekarne 7:1.

Figur 4. Undersökningsområde 1 med schakt markerat med rött. Skala 1:1 000.

Figur 5. Plan över område 2 med övervakat schakt markerat med rött. Skala 1:1 000.

Figur 6. Stensättning Råby-Rekarne 64:1 sedd från öster.

Område 2, Råby-Rekarne 64:1

I område 2 övervakades cirka 120 meter förbi stensättning Råby Rekarne 64:1. Schaktet löpte i väggen. I de centrala delarna av schaktet i höjd med den registrerade stensättningen och vidare västerut visade det sig att markingrepp redan hade skett inom området för fornlämningen. En fiberkabel låg nedplöjd i den södra delen av schaktet (markingreppet är anmält till Länsstyrelsen). Schaktningsövervakningen fortsatte, men den södra schaktkanten var sönderplöjd och där kunde ingen stratigrafi iaktas. I övriga delar av schaktet bestod stratigrafien i den östra delen av påförd cirka 0,5 meter tjock matjord över gråbrun lerig silt. På krönet grävdes schaktet i vägbanans norra kant och här låg ett 0,10 meter tjockt lager väggrus på stenig morän. Vägen var kantad av röjningsstenar både i norr och söder.

Tolkning

Inget av antikvariskt intresse framkom vid schaktningsövervakningen varken i område 1 eller område 2.

Utvärdering av resultaten i förhållande till undersökningsplanen

Figur 7. Schakt i område 2 med fiberkabel synlig i södra schaktkanten, från nordväst.

Den arkeologiska undersökningen i form av schaktningsövervakning genomfördes enligt undersökningsplanen. Arbetet gick som planerat och inga avsteg gjordes från undersökningsplanen.

Däremot påträffades en tidigare oregistrerad stensättning strax norr om undersökningsområdet. Stensättningen är anmäld till Fornreg och registrerad som del av gravfältet Råby-Rekarne 7:1. I område 2 upptäcktes att fiberkabel redan var nedgrävd i schaktningsområdet. Fibern har grävts ner utan arkeologisk övervakning och intrånget är anmält hos Länsstyrelsen.

Referenser

Tryckta källor

Svenskt ortnamnslexikon. 2003. Red. Mats Wahlberg. Språk och folkminnesinstitutet. Uppsala.

Lokalhistoriska sällskapet i norra Södermanland årsbok 1992. *Råby-Rekarne. En Sörmlandssocken berättar*. Eskilstuna 1992.

Webbmaterial

<http://www.fmis.raa.se/cocoon/fornsok/search.html>

Bilagor

Bilaga 1. Schakttabell

Schakt nr	Längd (m)	Bredd (m)	Djup (m)	Beskrivning
1	150	0,6	0,75–0,9	Öst-västlig riktning i skog med storblocig morän Två moränhöjder och en svacka. Västra delen grävdes i tomtmark.
2	120	0,6	0,75–0,9	Östvästlig riktning i kant av väg. I stora delar av sträckan låg en nedplöjd fiberkabel så schaktets södra vägg var omörd.

Arkeologgruppen AB

RAPPORT 2018:47

